
AKTUELNOSTI U EDUKACIJI I REHABILITACIJI OSOBA SA SMETNJAMA U RAZVOJU

ZBORNİK REZİMEA

VIII STRUČNO-NAUČNI SKUP SA MEĐUNARODNIM UČEŠĆEM

Beograd, 2023.

VIII stručno-naučni skup sa međunarodnim učešćem
„AKTUELNOSTI U EDUKACIJI I REHABILITACIJI OSOBA SA
SMETNJAMA U RAZVOJU”

Beograd, 25-26. novembar 2023. godine

ZBORNİK REZİMEA

Beograd, 2023.

**„AKTUELNOSTI U EDUKACIJI I REHABILITACIJI OSOBA SA
SMETNJAMA U RAZVOJU”**

Zbornik rezimea

Izdavač:

Resursni centar za specijalnu edukaciju

Za izdavača:

prof. dr Goran Nedović

Urednici:

dr Srećko Potić
doc. dr Ivana Sretenović

Recenzenti:

prof. dr Goran Nedović
prof. dr Mirjana Đorđević

Tehnički urednik:

Biljana Krasić

Dizajn korica:

mr Boris Petrović

Štampa:

BIG Štampa

Tiraž:

200

ISBN 978-86-89713-08-4

VIII stručno-naučni skup sa međunarodnim učešćem
„AKTUELNOSTI U EDUKACIJI I REHABILITACIJI OSOBA SA
SMETNJAMA U RAZVOJU”

Beograd, 25-26. novembar 2023. godine

Organizatori:

Resursni centar za specijalnu edukaciju, Beograd
Visoka medicinska škola strukovnih studija „Milutin Milanković”, Beograd
Asocijacija za kognitivnu neurorehabilitaciju, Beograd
Beogradski psihološki centar, Beograd
Društvo defektologa Beograda
Društvo defektologa Vojvodine
Društvo defektologa Crne Gore

Programski odbor:

- prof. dr Goran Nedović, Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Beograd, Srbija, predsednik
- PhD Sergey Kokhan, Transbaikalsk State University, Chita, Russia
- Wang Xiao Jun, Dongguan Rehabilitation Hospital, Guangdong Province, China
- prof. dr Srboljub Đorđević, Univerzitet u Nišu – Pedagoški fakultet, Vranje, Srbija
- prof. dr Fadilj Eminović, Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Beograd, Srbija
- prof. dr Mirjana Đorđević, Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Beograd, Srbija
- prof. dr Nebojša Macanović, Univerzitet u Banjoj Luci – Fakultet političkih nauka, Banja Luka, Bosna i Hercegovina
- doc. dr Ivana Sretenović, Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Beograd, Srbija
- dr Srećko Potić, prof., Visoka medicinska škola strukovnih studija „Milutin Milanković”, Beograd, Srbija

Organizacioni odbor:

- doc. dr Ivana Sretenović, Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Beograd, Srbija, predsednik
- dr Srećko Potić, prof., Visoka medicinska škola strukovnih studija „Milutin Milanković”, Beograd, Srbija, generalni sekretar
- prof. dr Mirjana Đorđević, Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Beograd, Srbija
- Jovana Pavlović, Resursni centar za specijalnu edukaciju, Beograd, Srbija
- Kristina Ivanović, Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Beograd, Srbija
- Maja Nedović, OŠ „Anton Skala”, Beograd, Srbija
- Danijela Nikolić, OŠ „Anton Skala”, Beograd, Srbija

AKTIVNI I PASIVNI MODEL U TUMAČENJU KOGNITIVNE REZERVE

Jovana Pavlović¹, Kristina Ivanović², Ivana Sretenović²

¹Student doktorskih studija, Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Srbija

²Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Srbija

Koncept kognitivne rezerve relevantan je pojam u svakoj situaciji u kojoj mozak pretrpi neku povredu, a kao ideja počinje da se javlja usled ponovljenog zapažanja da ne postoji direktna veza između moždane patologije, odnosno oštećenja mozga i kliničke manifestacije tog oštećenja.

Cilj ovog rada bio je da se pregledom dostupne literature analizira koncept kognitivne rezerve i prikaže distinkcija između pasivnih i aktivnih modela u tumačenju kognitivne rezerve.

Istraživanja pokazuju da kognitivnu rezervu možemo razumeti kao faktor koji modifikuje odnos između patologije mozga i njene kliničke manifestacije, pri čemu viši stepen kognitivne rezerve deluje kao protektivni faktor u razvoju različitih neuroloških simptoma. Pasivni model rezerve usko je vezan sa pojmom kapaciteta rezerve mozga i pretpostavlja da će se klinički deficit pojaviti onda kada se kapacitet rezerve iscrpi preko određenog kritičnog praga. U osnovi aktivnog modela stoje kognitivna rezerva i kompenzatorni mehanizmi mozga. Koncept kognitivne rezerve primenljiv je na skoro svaku situaciju u kojoj je funkcionisanje mozga na neki način poremećeno, te se u literaturi navode stanja poput Alchajmerove demencije, Parkinsonove bolesti, multiple skleroze, traumatske povrede mozga, psihijatrijskih poremećaja, itd. Merenje kognitivne rezerve zavisi od uvažavanja aktivnog ili pasivnog modela pri operacionalizaciji rezerve.

Opravdanost izučavanja koncepta kognitivne rezerve može se ogleđati u mogućnosti istraživanja varijabilnosti u individualnim performansama, kao i u razumevanju funkcionisanja mozga pod različitim vrstama patologije.

Ključne reči: *aktivni i pasivni model, rezerva mozga, moždana patologija*

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

376.1-056.26/.36-053.2(048)
316.614-056.26/.36-053.2(048)

СТРУЧНО-научни скуп са међународним учешћем "Актуелности у едукацији и рехабилитацији особа са сметњама у развоју" (8 ; 2023 ; Београд)

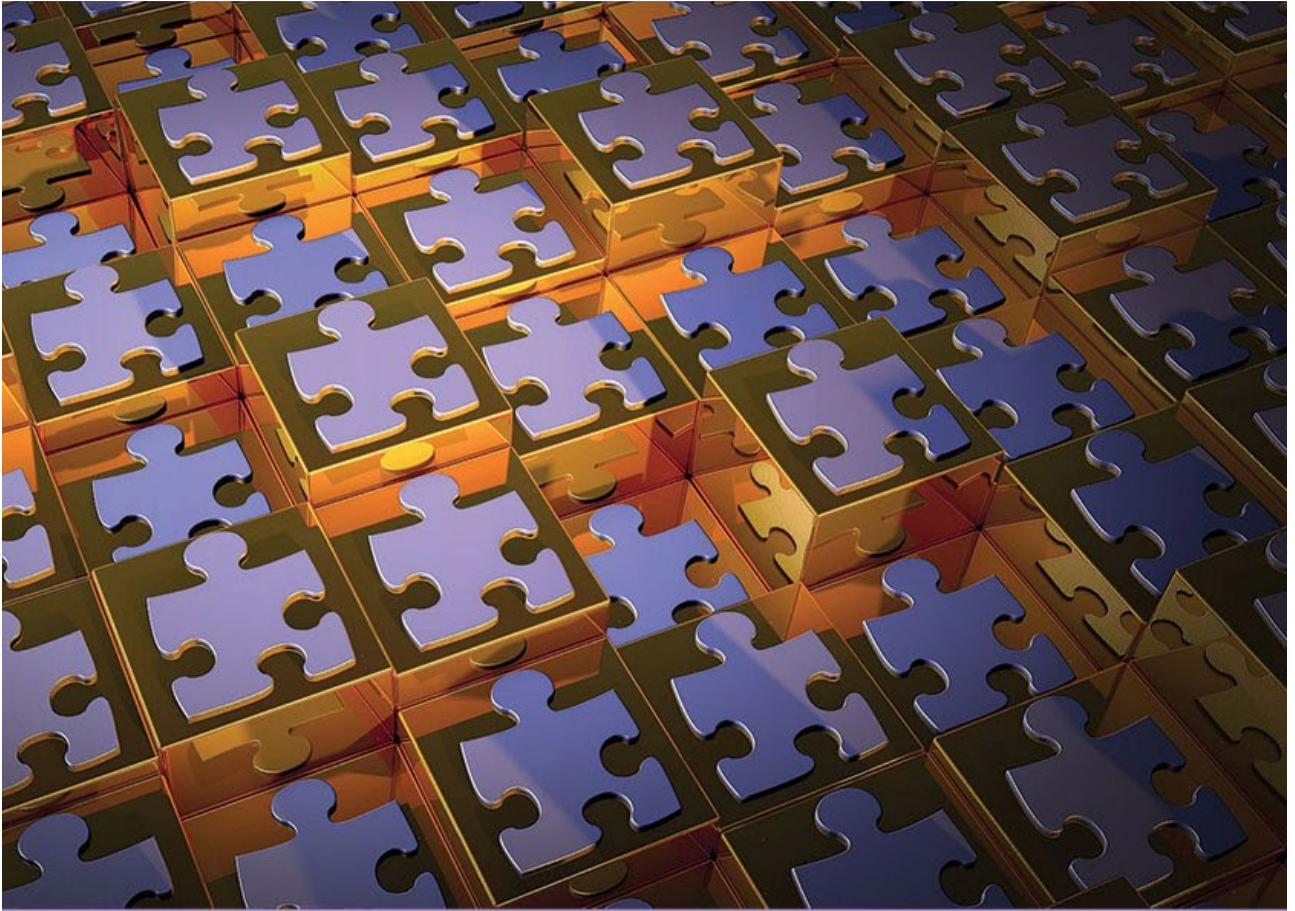
Zbornik rezimea / VIII stručno-naučni skup sa međunarodnim učešćem „Aktuelnosti u edukaciji i rehabilitaciji osoba sa smetnjama u razvoju” Beograd, 25-26. novembar 2023. godine ; [urednici Srećko Potić, Ivana Sretenović]. - Beograd : Resursni centar za specijalnu edukaciju, 2023 (Beograd : BIG štampa). - 76 str. ; 24 cm

Tekst na više jezika. - Tiraž 200. - Registar.

ISBN 978-86-89713-08-4

а) Деца са посебним потребама -- Образовање -- Инклузивни метод -- Апстракти
б) Деца са посебним потребама -- Социјализација -- Апстракти в) Особе са посебним потребама -- Социјална интеракција -- Апстракти

COBISS.SR-ID 129935881

ISBN 978-86-89713-08-4

9 788689 713084 >